

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2010-04-21
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
7803-10 E
Enhet 1:2

SÖKANDE

RA Wallins Fastighetsservice AB, 556767-3255
Omvägen 2 E
511 63 Göteborg

MOTPART

Varbergs kommun
432 80 Varberg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

KONKURRERAN	
2010-04-21	
Avd	
Dnr	
Doc	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 18 februari 2010 upphör härmed att gälla.

Dok.Id 5525

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsratten@goteborg.dom.se	031 - 711 78 59	måndag - fredag 09:00-15:00

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 2
7803-10 E

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Varbergs kommun (kommunen) har genomfört en upphandling av fönsterputs och höghöjdsstädning, dnr SVN 2009/0091 (upphandlingen). Upphandlingen har genomförts som en öppen upphandling. Av tilldelningsbeslut den 2 februari 2010 framgår att Städax HB tilldelats kontrakt i upphandlingen. I ett tjänsteutlåtande anförde kommunen bl.a. följande. Wallins Fastighetservice AB är inte kvalificerat för utvärdering. Förklaringen att företaget kan erhålla statligt stöd för tre av tjänsterna är inte hållbar då den aktuella upphandlingen gäller ett ramavtal på fyra år samt att det finns krav i anbudsförfrågan bilaga 2 "Ramavtalsvillkor" på personalens kompetens och kontinuitet.

RA Wallins Fastighetservice AB (bolaget) yrkar att förvaltningsrätten överprövar ärendet. Bolaget anför bl.a. följande. I förfrågningsunderlaget har kommunen angett att de kommer att anta den anbudsgivare som offererar den lägsta summerade årskostnaden. Bolaget har inkommit med det lägsta priset och anser därför att kommunens beslut är felaktigt. Kommunen har i sitt beslut angivit att bolaget inte uppfyller skallkrav 4.2.1 avseende "Registreringsavgifter, betalning av skatter och avgifter" i förfrågningsunderlaget samt att bolaget offererat onormalt låga priser. Bolaget har förklarat för kommunen att det fått ekonomiskt stöd från arbetsförmedlingen samt att det har anlitat underleverantörer. Bolaget har också haft två praktikanter under år 2009 varav en anställd med särskilt anställningsstöd. Detta förklarar varför bolaget betalade låga skatter och avgifter under år 2009. Bolaget har vidare förklarat för kommunen att det har statligt stöd för två anställda. De har snart tre personer som börjat som praktikanter och som sedan fått anställning med ekonomiskt stöd. Bolaget har fått sådant ekonomiskt stöd för att kunna rekrytera under fem år och det medför att bolagets priser är attraktiva för en upphandlande myndighet. Det är en grundläggande princip att en upphandlande myndighet inte får gynna eller

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 3
7803-10 E

missgynna ett företag på grund av dess storlek, omsättning eller antalet anställda. Alla leverantörer ska ges lika goda förutsättningar att delta i en upphandling.

Kommunen motsätter sig bolagets ansökan och anför bl.a. följande. Kommunen har beslutat att inte utvärdera bolagets anbud eftersom anbudet innehållit uppgifter som kommunen inte ansett vara rimliga. Vid förfrågning har kommunen fått förtydliganden från bolaget som kommunen inte ansett vara tillfyllest i den givna situationen. Bolaget har uppgett att det omsätter 1,2 miljoner kronor per år och har redovisat inbetalda arbetsgivaravgifter under perioden september – november 2009 till mycket låga belopp. Bolaget har i sitt anbud offererat mycket låga priser i förhållande till det näst lägsta anbudet. Bolaget har på fråga förklarat att det låga anbud som lämnats beror på att bolaget har anställda och praktikanter som bolaget får statligt stöd för. Bolagets svar på de frågor som kommunen ställt ger bilden av att bolagets anbuds nivå förutsätter statligt stöd till verksamheten. Det statliga stödet kan endast fås under en kortare period, vilket medför att bolaget för att kunna upprätthålla sin låga kostnadsbild måste tillföra verksamheten nya praktikanter under avtalstiden. Sådant förfarande innebär att bolaget inte kommer att kunna leva upp till kommunens ställda krav på kunskap och erfarenhet. Den skattemässiga redovisningen som bolaget lämnat ger inte bilden av ett företag som har den efterfrågade kompetensen och kapaciteten.

Bolaget har härefter anfört i huvudsak följande. Bolaget vidhåller att kommunens beslut är felaktigt. Bolaget har ett nära samarbete med jobb-coacher på Academedia och arbetsförmedlingen vilka hjälper bolaget med rekrytering och matchning. Academedia och arbetsförmedlingen tillhandahåller lämplig personal som har erfarenhet och rätt kvalifikationer. Som läget är på arbetsmarknaden har alla företag möjlighet att engagera personal med s.k. nystartsjobb. Under en utbildningstid erbjuds en sådan person

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 4
7803-10 E

möjlighet till en praktikplats under kort tid vilket senare normalt övergår till en anställning med nystartsjobb. Arbetsgivare som anställer en sådan person får ett ekonomiskt stöd som kan vara dubbelt så stort som arbetsgivaravgiften. Normalt får arbetsgivaren stöd under lika lång tid som personen varit utanför arbetslivet. För den som vid årets ingång fyllt 26 men inte 55 år kan arbetsgivaren få stöd upp till fem år. För den som vid årets ingång fyllt 55 år kan arbetsgivaren få stöd under dubbla den tid som personen varit frånvarande från arbetslivet, dock i längst tio år. Enligt beslut från arbetsförmedlingen har bolaget nu två personer anställda som omfattas av nystartsjobb. Utöver det är en person anställd med särskilt anställningsstöd med 50 %, en person arbetar som löpande timanställd utan statligt stöd och de personer som äger bolaget arbetar också i driften utan statligt stöd. Den sammanlagda erfarenheten och kompetensen inom företaget är cirka 35 år. Bolaget har sedan starten år 2008 dokumenterad erfarenhet inom de arbetsområden som kommunen efterfrågar. All personal får intern handledning. Nyanställda, som inte redan gjort det, måste genomgå en omfattande utbildning för städpersonal. Bolagets fönsterputsare får intern utbildning och de som kör liftar har lifkort. En person som har praktikplats eller omfattas av nystartsjobb måste arbeta under ledning av utbildad, behörig personal. Personer som arbetar på höga höjder gör detta med handledning och behövlig utbildning samt säkerhetsutrustning. Bolaget har samma prisbild som andra bolag och uppfattar att övriga anbudsgivare har en onormalt hög prisbild i förhållande till normal prissättning och prisbilden i närliggande kommuner. Bolaget har inkommit med resultatrapport för år 2009 för att styrka att bolaget har använt sig av underleverantörer under år 2009.

Kommunen har härefter anfört bl.a. följande. Uppgifterna om nystartsjobb är ny information för kommunen men förändrar inte i sak kommunens tidigare inställning. Kommunen konstaterar i denna del att den som anställer en person som medger rätt till bidrag enligt reglerna om nystartsjobb ska utge avtalsenlig lön samt betala arbetsgivaravgift. När detta är gjort utbeta-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 5
7803-10 E

las bidrag på särskilt sätt. Vad som i övrigt framkommer om bolagets personalsammansättning, personalens erfarenhet, utbildningsbehov och behov av handledning i arbetsuppgifterna medför inte anledning för kommunen att förändra sin syn på anbudet. För att styrka bolagets erfarenhet har bolaget bl.a. angivit Partille kommun som referens. Kommunen har fått kännedom om att bolaget i det fallet övertagit ett avtalsförhållande som Partille kommun hade med ett annat bolag som försattes i konkurs våren 2008. Kontaktpersonen i det bolag som försattes i konkurs startade ett nytt bolag och begärde att det pågående avtalet överfördes på det nya bolaget vilket Partille kommun accepterade. Det avtalsförhållande som bolaget åberopat har således inte föregåtts av en sedvanlig upphandling och utvärdering.

Bolaget har härefter uppgett bl.a. följande. Det saknar betydelse i sak hur en referens har uppkommit. Bolaget har tecknat ett ramavtal med Partille kommun som avser tidsperioden den 1 juli 2007 – den 30 juni 2010. Enligt avtalet kan hävning av avtalet ske om parterna inte fullgör sina skyldigheter. Partille kommun har inte klagat på bolagets arbetsinsats eller bolagets övriga skötsel. Ramavtalet har förlängts till den 30 juni 2011. Eftersom en förlängning skett kan det konstateras att Partille kommun är nöjd med bolagets arbetsinsats. Bolaget har under år 2009 medverkat i flera upphandlingar med liknande kravspecifikation och skallkrav som kommunen har i sitt förfrågningsunderlag. Bolaget har sedan januari 2010 tecknat ramavtal med Mölndals kommun och Ale kommun avseende fönsterputsning. Avtalet har föregåtts av sedvanlig upphandling och utvärdering. Kommunerna har inte under upphandlingen eller i sina utvärderingar haft anledning att anmärka på bolagets referens, erfarenhet, prisbild, eller hurvida personalen har statligt stöd eller inte. Bolaget konstaterar att prisbilden för de av kommunen efterfrågade tjänsterna är mycket högre i Varbergs kommun än vad som är normalt i övriga kommuner i landet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 6
7803-10 E

Förvaltningsrätten beslutade den 18 februari 2010 att upphandlingen inte får avslutas innan förvaltningsrätten slutligen prövar upphandlingen eller beslutar något annat.

DOMSKÄL

Förvaltningsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska enligt samma paragraf principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 11 kap. 2 § LOU får en upphandlande myndighet ställa krav på en lägsta nivå för anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. De krav på kapacitet som ställs upp ska framgå av annonsen om upphandling.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det på grundval av de grunder sökanden framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som avses i 16 kap. 2 § LOU.

Kommunen har valt att tillämpa lägsta pris som grund för tilldelning av kontrakt. Kommunen ska således anta det anbud som har lägst anbudspris och som uppfyller de i förfrågningsunderlaget angivna kraven. Det är

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 7
7803-10 E

ostridigt i målet att RA Wallins Fastighetsservice AB (bolaget) har lämnat det lägsta anbudspriset. Fråga i målet är om bolaget uppfyller de i förfrågningsunderlaget ställda kraven och om de krav som kommunen ställt upp är förenliga med bestämmelserna i LOU.

Bolaget har bl.a. anfört att kommunen har handlat i strid med likabehandlingsprincipen och att en upphandlande myndighet varken får gynna eller missgynna ett företag på grund av dess storlek, omsättning eller antalet anställda. Kommunen har som skäl för sitt tilldelningsbeslut bl.a. uppgett att bolaget inte uppfyller kraven på personalens erfarenhet och kompetens samt att bolaget inte uppfyller kravet på att verksamheten ska bemannas så att en hög kontinuitet skapas. Bolaget har anfört att bolagets sammanlagda erfarenhet och kompetens är cirka 35 år, att den personal som arbetar för bolaget har genomgått erforderlig utbildning och att bolaget genom Aca-demia och arbetsförmedlingen tillhandahåller lämplig personal som har erfarenhet och rätt kvalifikationer.

En upphandlande myndighet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. De krav som kommunen ställt på erfarenhet, kompetens och kontinuitet hos anbudsgivarens personal framgår av förfrågningsunderlaget. Efter en samlad bedömning av vad som framkommit i målet anser förvaltningsrätten att kommunen inte behandlat de olika anbudsgivarna olika eller att kommunen diskriminerat vissa anbudsgivare genom att ställa upp och tillämpa dessa krav.

Krav som en upphandlande myndighet ställer upp ska enligt proportionalitetsprincipen anpassas efter sina syften. Den aktuella upphandlingen gäller fönsterputs och höghöjdsstädning. Upphandlingen gäller ett ramavtal för en längre tid. Med höghöjdsstädning avses enligt förfrågningsunderlaget specialstädning på höjder över 300 cm som inte omfattas av daglig städ-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 8
7803-10 E

ning och/eller storstädning. Städningen avser bl.a. ventilationsrör, luftut-sug, armaturer, takbjälkar, ribbstolar och högt sittande fönster. Syftet med upphandlingen i denna del är således att utrymmen på en höjd över 300 cm i kommunala lokaler ska städas och att detta ska ske under en längre tidsperiod. Det måste bedömas föreligga vissa risker med sådan städning som kommunen efterfrågar. Det är därför rimligt att kommunen ställer vissa krav på erfarenhet och kompetens hos den personal som ska utföra detta arbete. Eftersom kommunen avser att teckna avtal för en längre tidsperiod är det även rimligt att kommunen ställer krav på att anbudsgivaren kan säkerställa en kontinuitet vad avser denna erfarenhet och kompetens hos personalen. Kraven som kommunen ställt upp på erfarenhet, kompetens och kontinuitet hos anbudsgivarens personal strider därför inte mot proportionalitetsprincipen i 1 kap. 9 § LOU.

Av bolagets anbud framgår att flera anställda inte har tre års erfarenhet, vilket uppställts som ett krav i kommunens ramavtalsvillkor. Den redovisning av vilken personal bolaget kan komma att anlita för aktuella uppdrag kan dessutom inte anses uppfylla de krav kommunen ställt på erfarenhet och kontinuitet. Efter en samlad bedömning av vad som framkommit i målet har kommunen därför inte handlat i strid med de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU då man diskvalificerade bolaget på grund av att det inte uppfyllt de i förfrågningsunderlaget ställda kraven på erfarenhet, kompetens och kontinuitet hos bolagets personal.

Det finns därmed inte någon grund för att upphandlingen ska göras om eller att den ska avslutas först sedan rättelse gjorts. Ansökan ska därför avslås.

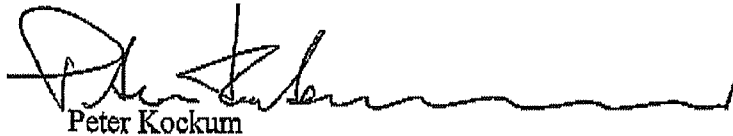
**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 9
7803-10 E

En ny tiodagarsfrist börjar nu löpa. Om kontrakt därefter tecknas kan rätten till domstolsprövning komma att upphöra. Detta gäller även om denna dom överklagas i rätt tid.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1b)

Peter Kockum

Föredragande i målet har varit Tomas Alvarsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.